

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพ การจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 1

พระอนุรักษ์ จุตสี
วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา
อีเมล: l4l14@hotmail.com

วิภาภรณ์ ภูวัฒนกุล
วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา
อีเมล: l4l14@hotmail.com

Received : February 30, 2022 Revised : May 10, 2022 Accepted : June 22, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมฯ 2) ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมฯ และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมฯ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 194 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม มีความเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงอนุมานโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 1 โดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการให้การสนับสนุน กระตุ้นและให้กำลังใจแก่นักเรียนในการเรียน ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู ด้านการสื่อสารเป้าหมายของสถานศึกษา ด้านการกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการนิเทศและประเมินผลการสอน ด้านการประสานงานหลักสูตร ด้านการพิทักษ์การใช้เวลาในการสอน และด้านการทำตัวให้เป็นที่พบเห็นอยู่เป็นนิจ 2) ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 1 โดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง ($r=0.649$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำทางวิชาการ, ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้

THE RELATIONSHIP BETWEEN THE INSTRUCTIONAL LEADERSHIP OF THE SCHOOL ADMINISTRATORS AND THE EFFICIENCY OF LEARNING MANAGEMENT OF THE TEACHERS IN PHRAPARIYATTIDHAMMA SCHOOL (GENERAL EDUCATION) GROUP 1

PhraAnurak Judsee

College of Management University of Phayao.

Email: l4l14@hotmail.com

Vipaporn Poovatanakul

College of Management University of Phayao.

Email: l4l14@hotmail.com

Abstracts

The purposes of this research were to study: 1) the instructional leadership of Phrapariyattidhamma School Administrators, 2) the efficiency of learning management of Phrapariyattidhamma School teachers and 3) the relationship between the instructional leadership of School Administrators and efficiency of learning management of teachers of Phrapariyattidhamma Schools. The sample consisted of 194 teachers of Phrapariyattidhamma Schools (General Education) Group 1, school academic year 2021. The reliability of the instrument item was 0.98. The data were analyzed by descriptive statistics: percentage, mean, standard deviation and inferential statistics: Pearson's Coefficient Correlation. The results of the study were as follows: 1) The instructional leadership of School Administrators of Phrapariyattidhamma Schools (General Education) Group 1 as a whole and each aspect was in the high-level ranging in order: providing incentives for learning, promoting professional development, communicating the school goals, framing the school goals, monitoring student progress, supervising and evaluating instruction, coordinating the curriculum, protecting instructional time and maintaining high visibility, 2) The efficiency of learning management of Phrapariyattidhamma School teachers (General Education) Group 1 as a whole and each aspect was at the high level ranging in order: planning and designing of learning management, measuring and evaluating learning management, managing classroom climate and learning activity management and 3) The relationship between the instructional leadership of School Administrators and efficiency of learning management of teachers of Phrapariyattidhamma Schools had a positive correlation at the moderate level ($r=0.649$) with the statistical significance at 0.01 level.

Keywords: Instructional Leadership, Efficiency of Learning Management

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีความรู้ ความคิด มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสามารถเต็มตามศักยภาพ มีการพัฒนาที่สมดุล เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ซึ่งเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ สร้างโอกาสทางการศึกษา ให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิต ในหลากหลายรูปแบบ ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564) และการที่สถานศึกษาจะจัดการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายคือได้ผู้สำเร็จการศึกษาที่มีคุณภาพดังข้างต้นนั้น นอกจากต้องอาศัยผู้บริหารมืออาชีพที่ใส่ใจงานวิชาการ สามารถทำหน้าที่ได้ทั้งผู้อำนวยความสะดวก ผู้นำ ผู้สนับสนุน และผู้นำด้านนวัตกรรมแล้ว ยังต้องมีคณะครูที่สามารถจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพด้วย หรือกล่าวได้ว่า โรงเรียนต้องมีงานบริหารวิชาการที่มีประสิทธิภาพ มีผู้บริหารที่เป็นผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็ง เป็นผู้จัดการที่เฉียบแหลม มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มองอนาคตของสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ เข้าใจขอบข่ายงานวิชาการอย่างดี รวมทั้งมีครูที่มีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัย ความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงตามที่ได้ตั้งจุดมุ่งหมายไว้

สำหรับการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในช่วงที่ผ่านมาพบว่ายังมีปัญหาหลายประการ อาทิ 1) การบริหารงานวิชาการ ยึดตามระบบ ขั้นตอน กระบวนการ และความรับผิดชอบตามที่ได้รับมอบหมายหรือการสั่งการจากเบื้องบน ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนต้องบริหารงานโดยอิงตามกฎระเบียบเป็นหลัก 2) การจัดการเรียนการสอน ครูบางส่วนไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขาดความชำนาญในวิชาที่สอน ไม่มีความมั่นคงในอาชีพ ขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานและพร้อมจะลาออกเมื่อได้งานที่มั่นคงกว่า อีกทั้งโรงเรียนไม่มีระบบการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานที่จะเป็นกลไกผลักดันนโยบายสู่การปฏิบัติได้ (สำนักงานพระพุทธศาสนา, 2553) นอกจากนั้น เมื่อพิจารณาผลการทดสอบ (O-NET) ของนักเรียนชั้น ม.3 โรงเรียนพระปริยัติธรรมฯ กลุ่ม 1 พบว่า มีค่าเฉลี่ยคะแนนการทดสอบระดับชาติ (O-NET) อยู่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยภาพรวมระดับประเทศในรายวิชา ได้แก่ วิชาภาษาไทย (48.24:55.14) ภาษาอังกฤษ (27.89:33.25) คณิตศาสตร์ (22.85:26.73) และวิทยาศาสตร์ (27.95:30.07) ในทำนองเดียวกัน ก็พบว่าผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนชั้น ม.6 โรงเรียนพระปริยัติธรรมฯ กลุ่ม 1 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยภาพรวมระดับประเทศในรายวิชา ได้แก่ วิชาภาษาไทย (33.7:42.21) ภาษาอังกฤษ (22.52:29.20) คณิตศาสตร์ (17.54:25.41) วิทยาศาสตร์ (24.55:29.20) และสังคมศาสตร์ (33.23:35.70) (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติฯ, 2562)

จากความเป็นมาและความสำคัญข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 1 เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารในสถานศึกษาได้ใช้ประโยชน์ใน

การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพของครู เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในระยะต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 1
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 1

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ คือ ครูประจำและครูพิเศษที่สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 260 รูป/คน ได้แก่ โรงเรียนพระปริยัติธรรมวชิรมกุฏ บาลีสาธิตศึกษา มจร. วัดศรีบุญเรือง บาลีเตรียมอุดมศึกษา มจร. พุทธศาสตร์วิทยา วัดกาญจนสิงหาสน์วิทยา วัดธรรมมงคล วัดม่วงพลอยวิริยาราม พรหมวชิรญาณ วัดเสนหา มหาสวสดีวิทยา วัดโกเมศรัตนาราม แผนกสามัญศึกษา เตรียมพุทธศาสตร์ และพระปริยัติธรรมพระราหุล

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยนี้ คือ ครูประจำและครูพิเศษที่สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง ของเครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, pp. 607-610) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ตามประเภทครู ได้กลุ่มตัวอย่างครูประจำจำนวน 108 รูป/คน และครูพิเศษ จำนวน 86 รูป/คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 194 รูป/คน (Krejcie, 1970)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยนี้ได้ศึกษาเนื้อหา ดังนี้ **ตัวแปรต้น** ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 9 ด้าน คือ 1) การกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา 2) การสื่อสารเป้าหมายของสถานศึกษา 3) การนิเทศและประเมินผลการสอน 4) การประสานงานหลักสูตร 5) การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน 6) การพิทักษ์การใช้เวลาในการสอน 7) การทำตัวให้เป็นที่ยอมรับอยู่เป็นนิจ 8) การพัฒนาและสร้างมาตรฐานทางวิชาการ 9) การให้การสนับสนุน กระตุ้นและให้กำลังใจแก่นักเรียนในการเรียนและ **ตัวแปรตาม** ได้แก่ ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียน 4 ด้าน ดังนี้ 1) การวางแผนและออกแบบ การเรียนรู้ของครู 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด 3) การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน 4) การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูประจำและครูพิเศษที่สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 260 รูป/คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยนี้คือ ครูประจำ และครูพิเศษที่สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ที่ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (simple random sampling) โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, pp. 607-610) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างครูประจำจำนวน 108 รูป/คน และครูพิเศษ จำนวน 86 รูป/คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 194 รูป/คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 1 ชุด มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ประกอบด้วย ประเภทครู สถานภาพ ระดับการศึกษาที่สำเร็จ ระยะเวลาในการสอน ระดับการศึกษาที่สอน และวิชาที่สอน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 1 9 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา 2) การสื่อสารเป้าหมายของสถานศึกษา 3) การนิเทศและประเมินผลการสอน 4) การประสานงานหลักสูตร 5) การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน 6) การพิทักษ์การใช้เวลาในการสอน 7) การทำตัวให้เป็นที่ยอมรับ 8) การพัฒนาและสร้างมาตรฐานทางวิชาการ และ 9) การให้การสนับสนุน กระตุ้นและให้กำลังใจแก่นักเรียนในการเรียนเป็นแบบมาตรฐานค่า ตามแนวคิดของ Likert 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม 4 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผนและออกแบบ การเรียนรู้ของครู 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด 3) การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน และ 4) การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เป็นแบบมาตรฐานค่าตามแนวคิดของ Likert 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 คำถามปลายเปิดเพื่อถามถึงข้อเสนอแนะที่มีต่อบทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพของครู เป็นการหาความถี่และค่าเฉลี่ยในการเสนอแนะแนวทางที่มีข้อเสนอแนะที่คล้ายคลึงกัน

การสร้างเครื่องมือแบบสอบถาม

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรมและประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมเพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

2. กำหนดขอบเขตของเนื้อหา และข้อคำถามให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัย

3. สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยพิจารณาถึงแนวคิดให้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และคำนึงความพึงพอใจ

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องให้คำแนะนำในการปรับปรุงแบบสอบถามและนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้เทคนิค IOC ของค่าถามแต่ละข้อแล้วนำข้อมูลหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.67-1.00

5. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนออาจารย์ แล้วนำมาพิจารณาตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปทดลองใช้

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับครูที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในโรงเรียนวัดธรรมมงคล กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะของกลุ่มประชากรที่คล้ายกัน จำนวน 30 คน แล้วหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

7. นำแบบสอบถามที่ได้ นำไปทดลองใช้ มาวิเคราะห์หาความเที่ยงโดย การหาค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับมีค่า 0.98 และนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งและนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยขอหนังสือการเก็บข้อมูล จากวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยาถึงผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 1 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 194 คนได้รับแบบสอบถาม คืนจำนวน 194 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล/สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงอนุมานโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 1 ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยภาพรวม นำเสนอดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 1 โดยภาพรวม

ภาวะผู้นำทางวิชาการ	n = 194		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1.การกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา	3.99	0.73	มาก
2.การสื่อสารเป้าหมายของสถานศึกษา	4.04	0.71	มาก
3.การนิเทศและประเมินผลการสอน	3.97	0.69	มาก
4.การประสานงานหลักสูตร	3.93	0.74	มาก
5.การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน	3.98	0.69	มาก
6.การพิทักษ์การใช้เวลาในการสอน	3.93	0.65	มาก
7.การทำตัวให้เป็นที่พบเห็นอยู่เป็นนิจ	3.86	0.70	มาก
8.การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู	4.05	0.72	มาก
9.การให้การสนับสนุน กระตุ้นและให้กำลังใจแก่นักเรียนในการเรียน	4.16	0.73	มาก
รวม	3.99	0.61	มาก

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 1 แสดงบทบาทการเป็นผู้นำทางวิชาการในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.99$, $SD=0.61$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ อันดับแรก คือ ด้านการให้การสนับสนุน กระตุ้นและให้กำลังใจแก่นักเรียนในการเรียน ($\bar{X}=4.16$, $SD=0.73$) รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู ($\bar{X}=4.05$, $SD=0.72$) และอันดับสุดท้าย คือ ด้านการทำตัวให้เป็นที่พบเห็นอยู่เป็นนิจ ($\bar{X}=3.86$, $SD=0.70$)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยภาพรวม นำเสนอดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษากลุ่มที่ 1 โดยภาพรวม

ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูฯ	n = 194		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. การวางแผนและออกแบบ การเรียนรู้	4.15	0.66	มาก
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.01	0.65	มาก
3. การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน	4.06	0.65	มาก
4. การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้	4.14	0.67	มาก
รวม	4.09	0.61	มาก

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่า ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษากลุ่มที่ 1 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.09$, $SD=0.61$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ อันดับแรก คือ ด้านการวางแผนและออกแบบ การเรียนรู้ของครู ($\bar{X}=4.15$, $SD=0.66$) รองลงมา คือ ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.14$, $SD=0.67$) และอันดับสุดท้าย คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.01$, $SD=0.65$)

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการหาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 1 โดยใช้การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู

องค์ประกอบ	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	Y
X ₁ - การกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา	1									
X ₂ - การสื่อสารเป้าหมายของสถานศึกษา (X ₂)	.817**	1								
X ₃ - การนิเทศและประเมินการสอน	.727**	.749**	1							
X ₄ - การประสานงานหลักสูตร	.749**	.797**	.858**	1						
X ₅ - การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน	.631**	.730**	.823**	.866**	1					
X ₆ - การพิทักษ์การใช้เวลาในการสอน	.636**	.658**	.717**	.761**	.774**	1				
X ₇ - การทำตัวให้เป็นที่พบเห็นอยู่เป็นนิจ	.689**	.717**	.779**	.839**	.779**	.820**	1			

องค์ประกอบ	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	Y
X ₈ - การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู	.750**	.768**	.708**	.788**	.686**	.727**	.755**	1		
X ₉ - การสนับสนุน กระตุ้นและให้กำลังใจแก่นักเรียนในการเรียน	.532**	.669**	.585**	.677**	.679**	.570**	.585**	.746**	1	
Y- ประสิทธิภาพการสอนของครู	.607**	.525**	.519**	.571**	.581**	.614**	.596**	.566**	.504**	1

หมายเหตุ: ** ระดับนัยสำคัญที่ .01

จากตาราง 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับ ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 1 ในภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายตัวแปร พบว่า ตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่เกิดขึ้น (x₁-x₉) มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางกับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู (Y) ได้แก่ X₁ การกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา (0.607), X₂ การสื่อสารเป้าหมายของสถานศึกษา (0.525), X₃ การนิเทศและประเมินการสอน (0.519), X₄ การประสานงานหลักสูตร (0.571), X₅ การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน (0.581), X₆ การพิทักษ์การใช้เวลาในการสอน (0.614), X₇ การทำตัวให้เป็นที่ยอมรับอยู่เป็นนิจ (0.596), X₈ การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู (0.566) และ X₉ การสนับสนุน กระตุ้นและให้กำลังใจแก่นักเรียนในการเรียน (0.504) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 1 ในภาพรวมที่พบว่ามีค่าการปฏิบัติในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.99, SD=0.61) เป็นเพราะว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ให้ความสำคัญกับนักเรียนที่มีผลงานด้านวิชาการเป็นเลิศและให้รางวัลอย่างเป็นทางการด้วยการมอบวุฒิบัตรและประกาศยกย่องในหนังสือหรือวารสารของโรงเรียน หรือทางแผ่นป้ายประกาศจากผู้บริหารโรงเรียน ประกาศเกียรติคุณนักเรียนที่มีผลงานทางวิชาการหรือมีพฤติกรรมในชั้นเรียนดีเด่นในที่ประชุมนักเรียน ยกย่องชมเชยนักเรียนที่ได้รับรางวัลจากการแข่งขันทักษะทางวิชาการหรือนักเรียนที่นำชื่อเสียงมาสู่โรงเรียน ให้มีการจัดนิทรรศการแสดงถึงผลงานดีเด่นของนักเรียนในโอกาสต่าง ๆ เสมอ และประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองทราบถึงพัฒนาการด้านการเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องตามทฤษฎีของฮอลลิงเจอร์และเมอร์ฟ (1986) ที่กล่าวว่า การจัดให้มีสิ่งกระตุ้นและให้กำลังใจ

นักเรียนเป็นบทบาทสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการเพื่อจูงใจนักเรียนให้มุ่งมั่น ตั้งใจ และทุ่มเทต่อการเรียนให้ได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ๆ โดยทางโรงเรียนอาจกำหนดคุณค่าความสำเร็จทางวิชาการของนักเรียนจากจำนวนรางวัลที่นักเรียนได้รับ หรือจำนวนนักเรียนที่ได้รับการยอมรับหรือยกย่อง ชมเชย หรือจำนวนนักเรียนที่สามารถปรับปรุงผลการเรียนให้ดีขึ้น ๆ อย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิติภา เสนาฤทธิ์ (2560) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายเกาะช้าง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 1 ในภาพรวมและรายด้าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.09$, $SD=0.61$) เป็นเพราะว่าการที่ครูจะจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้นครูมีการออกแบบการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับ ลักษณะของผู้เรียน ครูมีความเข้าใจในบทเรียนอย่างดีและสามารถนำไปกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ได้อย่างชัดเจน ครูวางเค้าโครงรายละเอียดของบทเรียนได้อย่างเป็นระบบ ครูกำหนดขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้อย่างชัดเจน และครูวางแผนประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงอย่างถูกต้อง สอดคล้องตามทฤษฎีของสมิธ และ ลินซ์ (Smith and Lynch, 2010) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้คือความสามารถในการออกแบบ และใช้กลยุทธ์การเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลการเรียนรู้ตามเป้าหมาย และยิ่งกว่านั้น สามารถยืนยันได้ว่าหลักการและแนวคิดข้างต้นเป็นจริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ มัสยา นามเหลา (2554) ได้ศึกษา ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในจังหวัดนครพนม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 1 ในโดยภาพรวมที่ พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางนั้น ($r=0.649$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามี การโน้มน้าว จูงใจ หรือชี้แนะให้บุคลากรในสถานศึกษาร่วมมือรวมพลังกันดำเนินการกิจหลักของสถานศึกษา ให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องตามทฤษฎีของแมคคิวน ซึ่งกล่าวว่าภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็น กระบวนการทางสังคมที่ผู้บริหารโรงเรียนนำมาใช้โดยตรงกับบุคลากรในโรงเรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อรวม พลังกันดำเนินการกิจหลักของโรงเรียนให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เช่น กระบวนการจัดการเรียน การสอนของครู การพัฒนาหลักสูตร การบริหารจัดการห้องเรียน การประเมินผลการเรียนรู้ และคุณภาพผู้เรียน เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ตัทธิตา ตึงดำ, สมคิด นาคขวัญ และชูศักดิ์ เอกเพชร (2559) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 12 โดยภาพรวมภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ ทางบวกในระดับปานกลาง และยังพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมฯ มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปาน กลาง เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

1.1 การทำตัวให้เป็นที่ยอมรับอยู่เป็นนิจ ผู้บริหารควรเข้าเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อสนทนาหรือเรื่องต่างๆเกี่ยวกับโรงเรียนกับคณะครูอาจารย์และนักเรียน จัดครูเข้าสอนแทนครูที่มาช้าหรือไม่มาทำการสอนและเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมร่วมหลักสูตร

1.2 การพิทักษ์การใช้เวลาในการสอน ผู้บริหารควรกำหนดไม่ให้นักเรียนไปที่ฝ่ายต่าง ๆ ในช่วงเวลาที่มีการเรียนการสอน ควบคุมไม่ให้มีการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรในช่วงเวลาการเรียนการสอน และจำกัดเวลาการประกาศเรื่องทั่วไปที่ขัดจังหวะการเรียนการสอน

1.3 การประสานงานหลักสูตรให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารควร นำผลการทดสอบของนักเรียนในโรงเรียนมาใช้ในการพิจารณาตัดสินใจกำหนดหลักสูตร ตรวจสอบการจัดหลักสูตรระดับชั้นเรียนให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ทางด้านหลักสูตรของโรงเรียน และศึกษาความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ทางด้านหลักสูตรของโรงเรียนและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับครูผู้สอน

2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูควรจัดกิจกรรมที่ทำทนายให้ผู้เรียนกระตือรือร้น ครูจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนปฏิบัติเพื่อค้นหาคำตอบได้อย่างรวดเร็ว และครูกำหนดเวลาปฏิบัติกิจกรรมอย่างเหมาะสม ทันเวลา

2.2 การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน ครูควรส่งเสริมการเรียนรู้โดยการจัดป้ายนิเทศ มุมวิชาการได้อย่างน่าสนใจ เริ่มต้นบทเรียนด้วยการกระตุ้นความสนใจและความคิดของนักเรียนได้อย่างมีอรรถประโยชน์ และจัดเตรียมสถานที่และอุปกรณ์การสอนเพียงพอสำหรับนักเรียนทุกคน

2.3 การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ครูควรมีการทดสอบก่อนเรียนระหว่างการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้ทุกบทเรียน ใช้ผลย้อนหลังจากการวัดผลประเมินผลเพื่อการพัฒนา นักเรียน และทำการประเมินนักเรียนครบทั้ง 3 ด้าน คือพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

2. ควรศึกษาปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิภาพของครู

บรรณานุกรม

กองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนา. (2553). แผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการการพัฒนาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา (พ.ศ.2553 – 2562). สืบค้นเมื่อ 19 มกราคม 2563, จาก <http://www1.onab.go.th/e-Books/Strategy-saman.pdf>.

- ชนินันท์ คล้ายมณี, จันทรีศรี ภูติอริยวัฒน์ และอภิธีร์ ทรงบัณฑิตย์. (2560). ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร. สืบค้นเมื่อ 7 มีนาคม 2563, จาก <http://ejournals.swu.ac.th/index.php/EAJ/article/view/9799/8339>.
- ตัทธิตา ตังตำ, สมคิด นาคขวัญ และชูศักดิ์ เอกเพชร. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 12. สืบค้นเมื่อ 5 ธันวาคม 2562, จาก <https://www.tci-thaijo.org/index.php/nakboot/article/view/93489/73200>.
- นิตินา เสนาฤทธิ์. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายเกาะช้าง. สืบค้นเมื่อ 27 กุมภาพันธ์ 2565, จาก http://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcims/files/58950124.pdf.
- มัสยา นามเหลา. (2554). ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในจังหวัดนครพนม. สืบค้นเมื่อ 27 กุมภาพันธ์ 2565, จาก https://www.npu.ac.th/npujournal/files_research/4/npu1.8.pdf.
- Hallinger, P. and Murphy, J. (1986). **Instructional leadership in effective schools**. Retrieved October 11, 2019, from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED309535.pdf>.
- McEwan, E. K. (2003). **Seven Steps to Effective Instructional Leadership** (2nd ed.). CA: Coewin Press.
- Smith, R. and Lynch, D.E. (2010). **Rethinking Teacher Education: Teacher Education in the Knowledge Age**. Retrieve March 16, 2021, from https://www.researchgate.net/publication/236886656_Rethinking_Teacher_Education_teacher_education_in_the_knowledge_age.